

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
16. AVG.
1996

Letnik 51
Štev. 33 (2872)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

SLOVENSKI
VESTNIK 50
11. VESTNIKOV IZLET
LET

11. Vestnikov izlet bo letos v Umag v hotelsko naselje KATORO, od 11. do 13. oktobra; kompletna cena 1.450 šil. (prevoz, bivanje, polni penzion, izlet z ladjo)

Prijavite se čimprej!

Ker so 13. 10. volitve za EU, opozarjamo udeležence, da si lahko nabavijo pri svojih občinah volilne karte!

Avstrija mora v korak z evropskim razvojem

Za avstrijske razmere neobičajno samokritične misli pristojnega ministra za gospodarstvo o trenutnem dokaj zaskrbljujočem gospodarskem položaju in svetla ter prijazna nova sejemska hala so bili najbolj značilni spremeni pojavi odprtja letošnjega celovškega sejma preteklo soboto, 10. avgusta.

Novopečeni minister za gospodarstvo Farnleitner je uvodoma piko, a zato nič manj pravilno ugotovil, da bi ga pravzaprav morali imenovati minister za upravljanje z dolgovi, kajti javni sektor je preveč zadolžen, Avstrijci pa da so mojstri pri tem, da znamenja časa dojemajo prepozno. Sploh pa da koraka na skupni evropski trg, ki je zrušil vrsto zaščitenih avstrijskih gospodarskih področij, še niso prebavili. Ko še nismo zmogli niti prvega tržnega izziva, nam v pozdrav že maha drugi, to je izredno hitro se razvijajoči obdonavski trg. K njemu Farnleitner prišteva vse reformne države s Češko in Slovenijo na čelu. Njegova značilnost je nad 5-odstotna gospodarska rast. Če Avstrija ne želi biti tudi na tem trgu samo pasiven opazovalec, bo morala voditi zelo aktivno sosedsko politiko, sicer bo res samo nepomembna južna tangenta. To pa pomeni, da mora najprej pomesti z vrsto mentalnih ovir in se ne samo hudovati nad tujim kapitalom. Avstrijci, ki so svetovni mojstri varčevanja, naj bi

svoje milijardne vsote na hranilnih knjižicah končno uporabili za gospodarske investicije in soudeležbe pri podjetjih.

Podobne strune je ubral tudi predsednik avstrijske gospodarske zbornice Maderthaler, ko je poudaril, da so za avstrijsko gospodarstvo izrednega pomena prav južne soseske kot so Italija in Slovenija ter tudi Hrvaška. V Italijo je lani odteklo za devet milijard šilingov kupne moči, v Slovenijo in Hrvaško pa po eno milijardo. Pri tem pa je Maderthaler, ki je prejel deželno odlikovanje v srebru, posebej naglasil rastočo gospodarsko moč Slovenije, ki je pri brutonacionalnem dohodku že prehitela Grčijo in Portugalsko in je po številu prebivalstva skupaj s Švico najboljši avstrijski gospodarski partner.

Deželni glavar Zernatto je pred obličjem gospodarskega ministra poudarjal pomen vzdušja skupnosti in od Dunaja zahteval jasne smernice pri industrijski in energetski politiki ter v zadevi prometnih navez kot so to ceste, železnica in letalski promet ter seveda tudi komunikacijske povezave, brez katerih bo Koroška odrezana od evropskega razvoja. Koroška je odprta za vsako finanjsko kooperacijo, vendar ne sme biti njej v škodo.

Minula sejemska otvoritev pa je bila po 24 letih tudi velika protokolarna zarez: zadnjič je namreč

goste pozdravil župan Guggenberger. Na prihodnjem celovškem sejmu bo namreč spregovoril že novi celovski župan.

Otvoritve so se udeležili številni politični gospodarski in kulturni predstavniki dežele, precej pa je bilo gostov tudi iz sosednjih dežel. Sejem bo z vso svojo pestro ponudbo odprt do nedelje, 18. avgusta.

Franc Wakounig

Potisnjeni na rob

Dva meseca pred volitvami v evropski parlament, ki bodo 13. oktobra, sta koroški in štajerski kandidat SPÖ Peter Kaiser in Karl Heinz Herper predstavila svoje zamisli o skupni Evropi. Herper je uvodoma obžaloval, da se v EU sklicujejo konference na vrhu le ob kmetijski (posledice okuženja goveda z BSE) in varnostni tematiki, ni pa posvetovanj, kako zmanjšati brezposelnost. V vsej EU je danes 19 milijonov brezposelnih. Zato nikakor ne more biti zadovoljen s takšno EU. Prepričan pa je, da Avstrijci lahko soodločamo in da tudi lahko vnašamo teme v Evropski parlament. Ena takih tem naj bi bila izgradnja prometne mreže, na jugu in jugovzhodu Avstrije, da ta del ne bo

zopet odrezan, kot se je to zgodilo v letih 1918 in 1945. Zato je nujna priključitev te regije k transverzali, ki bo vodila iz severne Italije preko Slovenije in Madžarske do Ukrajine. Zaveda pa se tudi pomembnosti sodelovanja preko deželne (Koroška in Štajerska) ter državne meje (Slovenija). Sodelovanje s Slovenijo si lahko predstavlja predvsem na področju izgradnje prometnih zvez in pri električnem omrežju, kjer je treba najti alternativo za jedrsko elektrarno v Krškem.

Peter Kaiser je kot najpomembnejši projekt za ustvar-

janje delovnih mest in za izboljšanje infrastrukture v regiji omenil gradnjo železniške povezave čez Golico. Proga bo dolga 130 km, stala bo od 20 do 22 milijard šilingov, dokončali pa naj bi jo do leta 2010 oz. 2012.

Nadalje se bo zavzel za spremembo kriterijev za razdelitev podpor EU, pri čemer naj se upošteva prizadevanje regij in držav proti brezposelnosti. Sicer se zaveda odpora zlasti s strani nekaterih »držav s konservativnimi vladami«, a prepričan je, da ima EU bodočnost samo, če bo okrepljena njena

socialna komponenta. Razen tega se mu zdi pomembna kampanja za predpisano oznako vseh živil, ki vsebujejo gensko manipulirane sestavine.

K sodelovanju s Slovenijo je dejal, da si lahko predstavlja nekaj zelo konkretnih projektov, npr. skupno upravljanje narodnih parkov Visoke Ture in Triglav ter projekte na področju turizma in varstva okolja. Pričakuje pa si kooperativnost Slovenije. Prav tega v vprašanju Krškega ni bilo opaziti.

Na opombo, da prav Avstrija odklanja sodelovanje s Slovenijo in se zelo trudi doka-

zati, kako zna varovati zunanje meje EU (na primer v primeru slovenskih muzikantov ali pa ukinjene železniške proge med Pliberkom in Mariborom), je Kaiser dejal, da potekajo pogajanja med avstrijskim in slovenskim notranjim ministrom, da bi te »neumnosti« odpravili. Razen tega je prepričan, da bo najkasneje v 10 letih tudi Slovenija članica EU, ki da že sedaj premešča osebe z avstrijske na hrvaško in madžarsko mejo. Herper pa je še predstavil svojo vizijo o evropski regiji Tržaška – Slovenija – zahodna Madžarska – Štajerska – Koroška, ki naj bi v prihodnje nadomestila DS Alpe-Jadran. (Beri tudi komentar na 2. strani.)

jo

Predvolilni boj se je torej začel in socialdemokratski kandidati so zopet izkopali svoje vizije. Socialno komponento Evropske unije da je treba okrepiti in se osredotočiti na boj proti brezposelnosti, ker da je za skupno Evropo življenjsko pomemben. Sicer večina držav EU odločno nasprotuje povezavi brezposelnosti s kriteriji za skupno valuto, a to nič ne de. Po Kaiserjevem mnenju bi bilo preveč enostransko, če bi boj proti brezposelnosti povezovali le z valuto in gospodarstvom. Na vseh področjih da je treba skrbeti za več delovnih mest, zato naj se spremenijo pogoji za razdeljevanje podpor. Da je to prav tako nerealistično, seveda ni do dal. Vendar, kaj hoče, saj se niti pri kandidaturi listi ni mogel uveljaviti in je moral zaradi tega celo na tiskovno konferenco povabiti na pomoč svojega tovariša iz Štajerske, ki je uvrščen na bolj voljivo mesto in je torej bolj verodostojen, kadar govori o svojih ciljih.

Vendar o teh štajerski kandidat Herper ni govoril, raje je

KOMENTAR

Piše Joži Wutte

Preporod vizij

sanjaril o svojih vizijah. Omenil je vizijo socialne prenove EU, a zamolčal, da je večina držav članic na socialnem področju daleč za razvojnno stopnjo Avstrije. In tudi ta se je od svoje socialne odgovornosti že zdavnaj poslovila. Ves razvoj v EU gre v smer krepitve monopolističnih gospodarskih gigantov na račun

socialno šibkejših plasti.

Slišali smo tudi vizijo o prekomejnem sodelovanju, tudi preko zunanje meje EU (recimo s Slovenijo). Toda schengenska realnost je povsem drugačna, kar so nam v zadnjem času jasno predočile številne težave na avstrijsko-slovenski meji. Tu nič ne pomaga, da Herper sam ni zadovoljen s trojnimi kontrolami na meji (carina, mejna žandarmerija in mobilne kontrole na parkiriščih). Lepo tudi, da se notranja ministra pogajata za odpravo teh »neumnosti«, a pozabil je omeniti, da do njih sploh ne bi prišlo, če bi bilo v njegovih vizijah vsaj

kanček politične realnosti. In razen tega: če bo, kot je dejal Kaiser, najkas-

neje v desetih letih tudi Slovenija članica EU, ali se potem sploh splača za drag denar izgrajevati mejo in s tem razbijati še zadnje obstoječe strukture prekomejnega sodelovanja? Toda, kako je že rekel veliki predsednik SPÖ Franz Vranitzky: »Kdor ima vizije, naj gre k zdravniku!«

POSJOJILNICA-BANK CELOVEC

Državno tožilstvo razkriva kriminal

V našem listu smo že poročali o odkritju velike škode v celovski Posojilnici-Bank, ki je nastala zaradi neodgovornega ravnanja tamkajšnjih poslovodij. Škoda, ki jo (zaenkrat) cenijo na približno 100 milijonov šilingov, je za celotno slovensko bančništvo na Koroškem ogromna ne samo v materialnem smislu, saj se vse bančne ustanove trudijo za zaupanje strank in korektno ter zanesljivo poslovanje.

Slovenske banke so iz skupnega sklada poravnale večino teh dolgov, za katere še ni čisto jasno, koliko denarja se bo še dalo izterjati od dolžnikov.

Z domnevo, da gre za kriminalna dejanja (dejanski kriminal lahko ugotovi samo sodišče), je državno tožilstvo izdalo nalog za preiskovalni zapor (Untersuchungshaft) za obe poslovodji A. Š. in K. O. ter za prokurista T. B. Omenjeni so izdajali bančne garancije za kredite pri drugih bankah ter dajali kredite brez potrebnega kritja, bančni odbori pa o tem niso vedeli ničesar, saj so zdaj priprti nameščenci skrivali vso dokumentacijo.

Poslovodja Zveze-Bank v Celovcu dipl. trg. Joza Habernik je izjavil, da je globoko razočaran nad ravnanjem vodilnih oseb v celovski Posojilnici-Bank, vendar da so seveda in na žalost tudi med slovensko narodno skupnostjo črne ovce.

Kdo bo v bodoče prevzel to bančno ustanovo, še ni povsem jasno, saj morajo o tem odločiti občni zbori bank »kandidatke«. Na vsak način pa ima celovška Posojilnica od maja letos, ko so bili štirje nameščenci brez odloga odpušteni, nove poslovodje. To so Franc Kelih in Gertrude Kraxner (oba iz Posojilnice-Bank Borovlje), mag. Andrej Urank ter prokurist Werner Oraže (prav tako Borovlje), tako da gre poslovanje nemoteno naprej. Glede pripojitve k drugi bančni ustanovi pa se poleg boroveljske banke govori še o posojilnicah v Škofičah in v Pliberku, vendar, kot rečeno, o tem odločajo občni zbori. Gotovo pa je, da je s samostojnostjo celovške posojilnice konec in da bo do konca leta urejen njen status podružnice ene od omenjenih Posojilnic-Bank.

Sonja Wakounig

POPRAVLJANJE TRADICIJE

Esesovec Priebke pretresa Italijo

Pravo levjo uslugo so si zakupile italijanske sodne oblasti z zahtevo po izročitvi nekdanjega esesovskega oficirja Ericha Priebkeja, do lanskega leta živčnega v Argentini.

Obtožnica ga bremeni, da je v aprilu leta 1945 vodil pokol okrog 350 civilistov v Ardeatinskih jamah pri Rimu, ki je bil maščevalna akcija za napad italijanskih protifašistov na nemško policijo. Vojaško sodišče v Rimu, ki je vodilo skoraj pol leta trajajoči sodni proces, je Priebkeja namreč »obsodilo na svobodo«, kakor so ironično zapisali nekateri italijanski časopisi. Vzrok za oprostitev pa naj bi bilo nekakšno pomanjkanje dokazov in celo zastaranje zločinov, čeprav ti po mednarodni konvenciji ne zastarajo nikdar.

Razsodba vojaškega sodišča je v Italiji izzbila sodu dno. Civilne protifašistične organizacije so izvedle številne proteste, zahtevale odstranitev vojaškega sodnika, razveljavitev sodbe in ponovitev postopka pred civilnim sodiščem.

Ob tem je reagiral tudi minister za pravosodje Giovanni Maria Flick in za Priebkeja ukazal ponovni 40-dnevni zapor. Zaradi tega so se nanj seveda zgrnili žolčni protesti desničarjev in mračnjaških neofašistov, Priebkejev odvetnik Velio Di Rezze pa je takoj vložil priziv in napovedal celo tožbo proti pravosodnemu ministru. Italijansko pravosodje upa, da

Velio Di Rezze, odvetnik dvomljivosti, z vojnim zločincem Erichom Priebkejem

se bo Priebkeja znebil in ga izročilo Nemčiji. Ta je že napovedala svojo tovrstno zahtevo. Ob tem se obe državi sicer zavedata, da glede na dogovor ob argentinski izročitvi Priebkeja Italiji to ne bo enostavno. Pravnih dvomnosti in mednarodnopravnih zadržkov pa se zavedata tudi obtoženec in njegov odvetnik, zato bosta storila vse, da izročitev preprečita, kajti zavedata se, da nemško pravosodje z nekdanjimi nacističnimi zločinci ne ravna tako v rokavcih kot italijansko.

Sodni proces pa je poleg zdramitve italijanskih protifašističnih sil (protestno zborovanje je bilo celo v tržaškem morišču Rižarni) posledično povzročil tudi odkrivanje še drugih zločincev. Nemško sodišče zahteva estradikcijo tudi za Karla Haasa, udeleženca v istem pokolu, katerega so imeli za mrtvega, hkrati pa so ga več kot deset let celo plačevali za

prekopavanje padlih nemških vojakov v Italiji. Še bolj pomembna posledica pa je zahteva občinskega sveta v Padovi, naj sodne oblasti uvedejo preiskavo za v letu 1944 pobitih 40 talcev. Padovansko sodišče pa je ob tem priznalo, da je v njegovih arhivih na stotine »pozabljenih« svežnjev gradiva o nacističnih vojnih zločinih in zločincih. Klopčič se torej razpleta in upati je, da bodo italijanske oblasti prekinile tradicijo, ko so zaradi odpuščanja svojim fašističnim zločincem zanemarjale pregon nacističnih, in končno vendarle zavzele pravilno stališče tudi do italijanske dučejevske fašistične preteklosti.

J. R.

Proizvajalci mesnin na sejmu

V široko potrošniško ponudbo celovškega sejma je tudi letos z lastnim paviljonom vključena Koroška kmetijska zbornica.

S specializirano razstavo želijo nekateri kmetje in kmetice opozoriti na kakovost svojih mesnih izdelkov. Težišče letošnje predstavitev je koroško kakovostno meso, ki ga predstavljajo delovne skupnosti svinjerejcev, »Koroška ovca« ter krožki govedorejcev. Značilno za te proizvajalce mesa je, da tako živali kot tudi meso strogo nadzoruje kmetijska zbornica. Obiskovalci imajo možnost, da si ogledajo različne živalske pasme goved, bikov, svinj in ovac. Na voljo pa

je tudi pokušnja domačih mesnih specialitet.

Tudi strojni krožki, ki so nastali v zadnjih letih (med njimi tudi SK Podjuna) in ki kmetom nudijo dodaten vir dohodka, obiskovalce informirajo o namenu in o svojih delovnih storitvah. Nadalje je obiskovalcem na voljo strokovna informacija o cilju 5 b in Leader programih ter načrtih raznih projektov, ki jih podpira Evropska unija. Tudi letos kmetice obiskovalcem podeljujejo razne nagrade; glavni dobiček pa je enotedenski dopust na kmetiji za dve osebi.

M.Š.

Novi sejemski foyer

Vhod v celovško sejmišče se kaže v novi obleki. Z dograditvijo nove zgradbe, stroški so znašali 27 mio. šilingov, je vodstvo Celovškega sejma zaključilo celo vrsto gradbenih dejavnosti v zadnjih letih. Investicije so znašale 190 mio. šilingov.

Na novo so na razpolago prostori za sodobno poslovanje, banka, pošta, kavarna, bankomat in še marsikaj. Moderno in privlačno zgradbo je umetniško z 12-delnim steklenim zidom oplešal Karl Brandstätter.

m.š.

POGOVOR Z BOJANOM ŠTURM-ŠNABLOM

Delo v Evropskem parlamentu

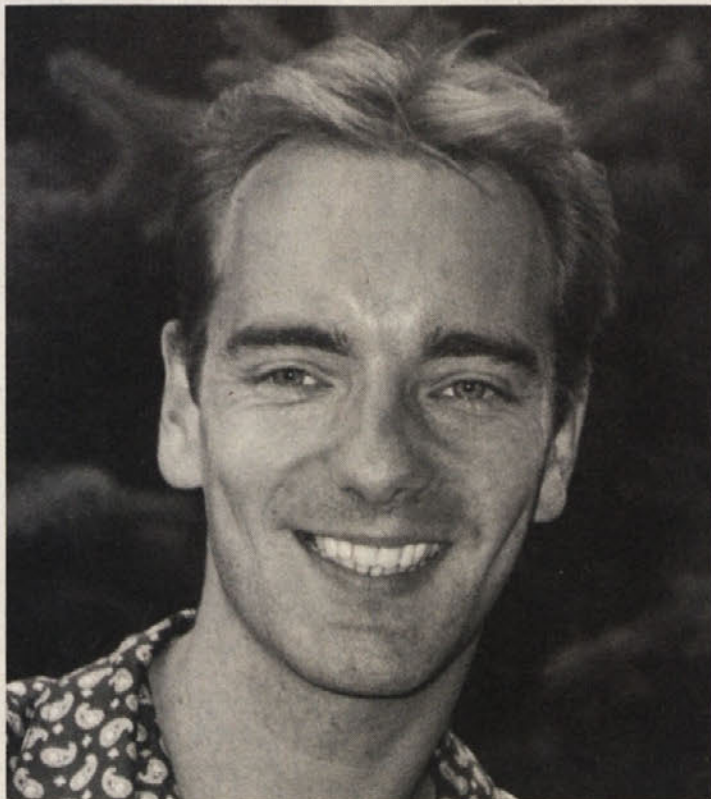
Bojan Šturm Šnabl je od letošnjega marca dalje asistent v avstrijski delegaciji socialnodemokratskega kluba v Evropskem parlamentu, ki ima osem poslancev. Ti poslanci imajo vsak svojega asistenta, Bojan pa je neposredno sodelavec Albrechta Konečnyja in Hilde Hawlickove.

Katere so tvoje naloge?

Naloge so zelo raznolike. V prvi vrsti spremljam delo parlamentarnih odborov. Sodelujem pri izdelavi parlamentarnih dokumentov, kot so poročila in priporočila, ali pa pri pripravah sprememb predlogov. Treba je zasledovati delo v komisijah in odborih, v medijih in po konferencah. Delovno področje sega tudi izven parlamenta, če npr. kakšna organizacija ali institucija naslovi na nas kakšno vprašanje ali prošnjo. Take dosjeje je treba obdelati, pripraviti material in odgovoriti.

Ti si še razmeroma mlad – katere pogoje si moral izpolniti za tako odgovorno mesto?

Svoj študij sem zaključil z magistrskim delom v petih jezikih, za katero sem dobil v Sloveniji tudi nagrado Slavka Zoreta (SV je o tem obširneje poročal, op. ur.). V svojem življenjepisu imam zapisano aktivno znanje desetih jezikov, pasivno pa jih je še precej več. Doslej sem delal že na raznih področjih, pri čemer bi omenil delo pri avstrijski informacijski službi za

Mag. Bojan Ilja Šturm-Šnabl

razvoj tretjega sveta in staž pri UNESCO v Parizu. Navedel sem tudi svoje delo pri slovenskih mladinskih organizacijah ter v študentskih organizacijah in izpolnjujem tudi pogoje na organizacijskem področju.

Očitno je bilo znanje jezikov vendarle zelo pomembno?

Seveda, predvsem pa znanje slovanskih jezikov poleg zahodnoevropskih, kajti z njimi sem v Avstriji še vedno bolj izjema, da ne govorim o tem, da tudi ni veliko ljudi, ki bi se

res spoznali tudi na strukturo vzhodnih državnih sistemov

V soboto boš začel s pogovori oziroma predavanji na temo Evropski parlament po južni Koroški. Čemu so namenjeni?

No, rad bi razložil delovanje Evropskega parlamenta ter strukturo Evropske unije. Včasih sem kar presenečen, ker je nivo informiranosti v Avstriji o teh zadevah zelo nizek in znotraj slovenske narodne skupnosti najbrž ne bo veliko drugače.

Zato sem tudi v okviru svoje službe predlagal taka predavanja, kakršnih sem nekaj imel že na Dunaju, in moji šefi Konečny, Hawlickova, Hlavačeva so bili za to. V svojih predavanjih želim predstaviti in približati instrumente EU, ki jih ljudje ne poznajo in se jih ne znajo poslužiti.

S čim Avstrija sploh lahko vpliva na poteke v okviru EU?

Tudi tega večinoma ljudje ne vedo, da je Evropski parlament silno živa institucija, kjer poteka izredno veliko diskusij, kjer se zelo veliko premika preko strankarskih interesov in tudi državnih meja. Trenutno je npr. v Avstriji zelo živa diskusija o nevtralnosti oz. o vstopu v NATO. Pri zadnjem glasovanju v EP o razvoju varnostne politike v Evropi je postalo vprašanje nevtralnosti Avstrije pa tudi Finske, Švedske ali pa Irske ključno vprašanje o razvoju Evropske unije. Angažirani poslanci teh nevtrálnih držav so vendarle uspeli prepričati druge poslance, da je prebivalcem dotičnih držav njihova nevtralnost precej pomembna. Respekt do te vrednote je vendarle uspeh proti evropski atomski obrambni sili. To je predvsem zasluga avstrijskih socialdemokratskih poslancev.

S katerimi vprašanji se ukvarjajo avstrijski poslanci poleg varnostne politike?

Teh je cela vrsta: npr. delovna mesta, socialna, ekonomska, zunanje-politična, mediteranska

politika, vprašanje človekovih pravic oz. pomen le-teh pri uveljavljanju mednarodnih pogodb, kar je zadnje čase predvsem aktualno s Turčijo.

Struktura EU prav na grobo?

Imamo ministrski svet, komisijo in parlament. Ministrski svet zastopa interese držav članic, ki jih je trenutno petnajst. Komisija predstavlja globalne interese unije, parlament pa je demokratični forum narodov in državljánov. Prav parlament zahteva vedno bolj dejansko upoštevanje in zaščito človekovih pravic in svet ne more mimo mnenja parlamenta, ki pridobiva na pomembnosti.

Parlament zaseda enkrat mesečno v plenumu v Strasbourgu. Zelo ozko sodeluje z Evropsko komisijo, ki je dolžna zagovarjati svoje delovanje pred parlamentom. Parlamentarni delovni odbori, npr. za promet, kmetijstvo, okolje, zdravstvo itd. pa zasedajo v Bruslju. Tam je sedež Komisije in Sveta. Glavno delo se opravlja po odborih s 40, 50 ljudmi, saj v plenumu ne more hkrati govoriti 660 ljudi. Legislativna moč pa je porazdeljena med parlamentom in svetom.

Kaj bi pa lahko imele slovenske organizacije od EU?

Doslej so se npr. SPZ in Mohorjeva obrnile na poslance za določene subvencije. Korespondenca je v slovenščini!

Hvala za pogovor! S. W.

ČLOVEKOVE PRAVICE NA HRVAŠKEM

»Nevihtha« se nadaljuje

Leto dni je tega, kar je Hrvaška vojska v bliskoviti ofenzivi, imenovani »Nevihtha«, zasedla dotedanjo Republiko srbsko Krajino. Da hrvaški vojaki s prebivalci Krajine, zlasti s pripadniki srbske narodnosti, niso postopali tako korektno kot so to zatrjevale državne oblasti, je že zdavnaj vsem jasno. Nasilje nad civilnim prebivalstvom (sistematično rušenje vasi in pobijanje) je bilo na dnevnem redu.

Zato je takrat to območje zapustilo 200.000 Srbov, ki sedaj životarijo v vzhodni Slavoniji, Baranji, zahodnem Sremu ter v ZR Jugoslaviji (Srbiji in Črni gori) in v srbskem delu BiH. Za številnimi prebivalci Krajine pa se je izgubila vsaka sled.

Po podatkih Mednarodnega komiteja Rdečega križa in organizacije Rdečega polmeseca se jih je doslej vrnilo na svoje domove le 1.500. Eden glavnih razlogov za to je, da vračajoče se begunce čaka v njihovi domovini ponovni izgon in celo fizično nasilje. Rdeči križ govori o požiganju in razstreljevanju hiš, zastraševanju, ropih

in celo o umorih. Hrvaška vlada je potrdila, da je bilo od januarja do maja letos požganih in razstreljenih 87 hiš.

Sicer se uradno vedno znova glasi, da so za to krivi posamezni nasilneži, a tudi hrvaške oblasti vračajočim se pripadnikom srbske narodnosti niso naklonjene. To dobro kaže primer mag. Slavka Kuljanca iz Popovače, čigar edini »prekršek«, je bil, da je poročen s Srbkinjo.

Ob začetku leta 1990 jima je bolnišnica v Popovači, kjer je delala Olga Kuljanac, dodelila stanovanje v tem kraju. Že leto kasneje je izgubila službo pod pretvezo, da se po dopustu ni vrnila v službo (ležala je v domači bolnišnici v Zrenjaninu). S tem sta izgubila tudi pravico do stanovanja.

Leta 1992 so v njuni odsotnosti občinski predstavniki vdrl v njuno stanovanje ter vanj vselili begunce iz BiH. Kuljančeva o tem nista bila niti obveščena. Olga Kuljanac, ki je medtem dobila službo na Nizozemskem, je tožila svojega

nekdanjega delodajalca, a sodišče je odločilo negativno, ne da bi bila sploh povabljen na pogovor. Do danes ni videla niti zapisnika postopka niti uradnega naloga za deložacijo. Edino, kar je Slavko Kuljanac od občinskih oblasti zvedel, je, da je razlog za takšno ravnanje domnevno sodelovanje njegove žene s četniki, kar ona odločno

zavrača in česar tudi občina nikakor ne more dokazati.

O tem in nešteti podobnih primerih predsednik Tudjman na proslavi obletnice »Nevihthe« seveda ni črnil besede. Namesto tega pa je svojcem žrtv lanskoletne ofenzive – seveda samo pripadnikom hrvaškega naroda – izročil odlikovanja.

jo

Krajiška osvobodilna armada

Ob koncu julija, le nekaj dni pred obletnico »zmagoslavne« hrvaške ofenzive Nevihtha v Kninski krajini, je beograjski časopis Dnevni telegraf objavil ekskluzivno novico, da so skrajneži med pobeglimi Srbi ustanovili Krajiško osvobodilno armado ali skrajšano KOA.

Delovala naj bi po principih irske teroristične organizacije IRA. Njeni člani so Hrvaški napovedali neusmiljen in neprekinjen boj vse do »osvoboditve Krajine in uničenja ustašev«. Vodjo krajiških Srbov Milanu Martiću, ki se je med ofenzivo kar izgubil, odrekajo pravico legalnega zastopanja krajiških Srbov, ker se družijo z izdajalci v Beogradu (Milošević). V poslani izjavi je tudi rečeno, da imajo za uresničitev svojih ciljev dovolj orožja in streliva, da so dobro izurjeni in dovolj pogumni. Takoj so tudi prevzeli odgovornost za razstrelitev tovarne Djuro Djaković v Slavonskem Brodu, pri kateri je bilo uničenih kar tri četrtine njenih proizvodnih zmogljivosti.

35-letnica berlinskega zidu

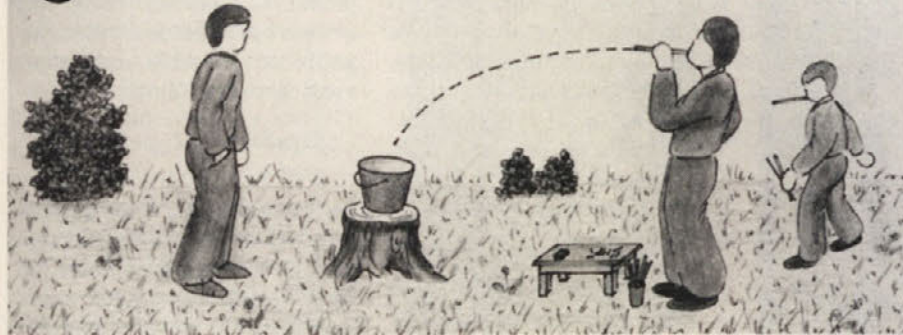
V torek, 13. avgusta, so v Nemčiji priredili spominske svečanosti ob 35. obletnici berlinskega zidu, najtrdnjkega objekta v verigi železne zaves med Vzhodom in Zahodom oziroma med Natom in Varšavskim paktom. Leto 1961 je torej za 28 let razdelilo prebivalce vzhodne in zahodne Nemčije, skoraj povsem prekinilo vsakršno, celo sorodstveno sodelovanje.

Trden, preko dva metra visok zid je ločil Berlinčane v skupni dolžini kar 144 kilometrov celotna železna zavesa med obema Nemčijama pa je bila dolga kar 1.400 kilometrov. Kljub temu pa je v tistih letih kar precej vzhodnih Nemcev poskušalo pobegniti, pod streli in zaradi eksplozij min pa jih je izgubilo življenje preko 200. Ob rušenju pred sedmimi leti je berlinski zid postal prava dragocenost za lovce na spominke.

Danes je preostanek dolg še kaka dva kilometra, berlinski občinski svet pa se še ni odločil, kaj storiti z njim. J. R.

Za otroke in mlade

Igra s slamico

S SLAMICO PIJEŠ SOK, VENDAR SE LAHKO IGRAŠ TUDI ZABAVNO IGRICO:

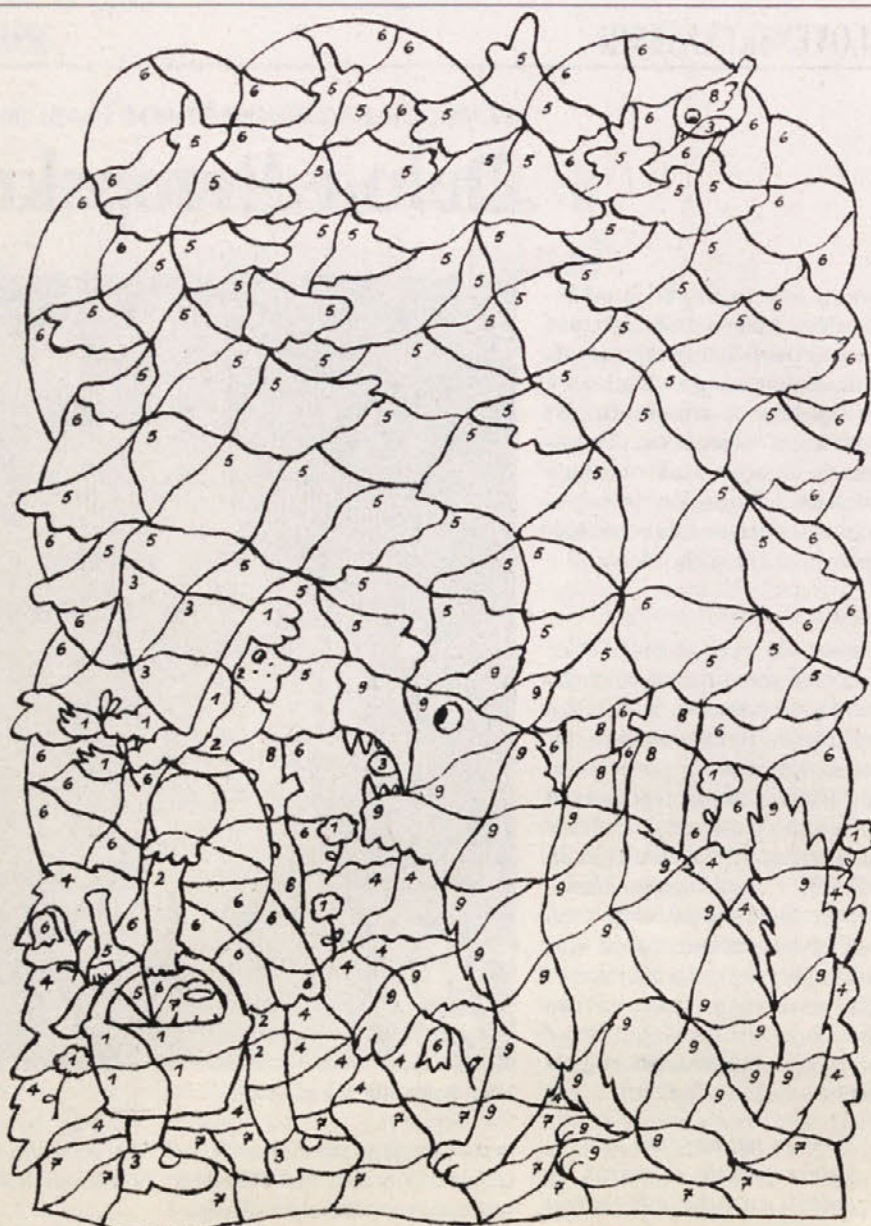
Poišči doma nekaj slamic ter šibice ali zobotrebce. Šibico vtakni v slamico in krepko pihni. Kaj misliš, kako daleč leti šibica? V določeni razdalji postavi za cilj ve-

dro, škatlo ali kaj podobnega in igra se lahko začne. Povabi prijatelje, vsak lahko pihne po deset šibic ali zobotrebcev v cilj. Zmaga pa tisti, ki jih je največ spravil v vedro.

Ledeno mleko

V kozarec nalij štiri velike žlice malinovega sirupa. Nato dodaj kroglico vanilijevega sladoleda. Zdaj pa v kozarec nalij še hladno mleko in ledeno mleko je gotovo. Medvedku diši – in tebi?

sestavila Katja

POBARVAJ PLOSKVICE V SLEDEČIH BARVAH:

1 rumeno, 2 rožnato, 3 rdeče, 4 svetlo zeleno, 5 temno zeleno, 6 svetlo modro, 7 svetlo rjavo, 8 temno rjavo, 9 sivo

RENDEZ-VOUS V AVGUSTU

Galerija Rožek nima počitnic

Brez naslova, 1994, olje, tekstil, oglje na papirju, Ivo Prančič – Galerija Rožek od 21. 9. 1996 dalje

V času počitniškega mrtvila, ko v glavnem potekajo samo poletni festivali, v slovenskih kulturnih društvih po Koroškem pa se zgodi le malokaj, je Marija Šikoronjeva v svoji Galeriji Rožek pripravila bogato pregledno razstavo del prominentnih avtorjev in jo poimenovala rendez-vous im avgust/srečanje v avgustu. Na njej lahko obiskovalci občudujejo dela Januša, Hokeja, Staudacherja, Omana, Bernika, Kravagne, Spacala, Caroline, Wulza in

razstav v prvem delu leta. Ta pa je bila letos zelo bogata – tako po množini kot po kakovosti. Že v zimskem času se je začela z razstavo Giselerberta Hokeja, se nadaljevala s Franzom Grabmayrjem, tretjo razstavo je postavil poročanjen Hugo Wulz, nadaljevala je Dunajčanka Brigitte Kordina, serijo pa je zaključil Konrad Koller. Razstavna bera torej, na katero je (bi bila) lahko ponosna vsaka galerija.

Galeristka Šikoronjeva pa si

ne vzame predaha. Kakor pravi, ima tudi za jesensko-zimsko sezono pripravljen bogat razstavljeni program, to pa zanjo ni več tako težko, saj umetniki želijo razstavljati v njeni galeriji in morajo nekateri tudi kar nekaj časa čakati, da pridejo na vrsto.

Že 21. septembra bo odprtje razstave sedmih slikarjev iz Slovenije, ki razstavljajo pod skupnim imenom Generacija 82. Med njimi je tudi koroški dobri znanec, vse bolj uveljavljeni Ivo Prančič, udeleženec Slikarskega tedna v Svečah leta 1989 ter dvakratni razstavljaec v Galeriji Rožek (1993, 1995). V letošnjem letu je v New Yorku prejel celo znamenito nagrado Pollock.

V nadaljnjem jesenskem programu bo v oktobru in novembru skupaj s slikarsko kolegico iz Švice v Rožku razstavljala rojakinja Zorka Loiskandl-Weiss, za zaključek leta pa bo še že tradicionalna božična prodajna razstava.

Razstavno srečanje v avgustu v galeriji Rožek je odprto do konca meseca. Slike si lahko ogledate in tudi kupite ob običajnem razstavnem času v drugi polovici tedna od 15. do 19. ure. V spremenljivem avgustovskem vremenu, ko ne bo primerno za kopanje, in tudi sicer, si jo oglejte!

J. R.

ZGORNJEMEŽIŠKA DOLINA

Kolonija bo Črni prinesla galerijo

Akademski kipar Andrej Grošelj, sicer likovni pedagog s Prevalj, pogosto »obdeluje« les.

Minuli teden je skupina dvanajstih likovnikov iz raznih krajev Slovenije poiskala navdih za svoja ustvarjanja v Črni na Koroškem in njeni okolici v okviru 1. likovne kolonije »Teber 96«. Slikarke in slikarji ter dva kiparja, ki so razen enega vsi končali likovne akademije, so si najprej ogledali tukajšnje naravne danosti, staro arhitekturo ter spoznavali kulturno dediščino, povezano s kmetovanjem, rudarjenjem in železarstvom v teh krajih. Med drugim so jih presenetile barvitost hribov, ki se vzpenjajo nad ozko Zgornjemežiško dolino,

ekološke posledice rudarjenja v »dolini smrti« v okolici Žerjava, najstarejša slovenska lipa pri Najevniku, primerki stare arhitekture in podobo. Na literarnem večeru pa so se vživljali v ljudska izročila v narečnih pripovedih, ki jih je podala zapisovalka, domačinka Marta Repanšek.

Ime kolonije – Teber – je vzeto po istoimenskem pobočju nad Črno, kjer je organizator kolonije Janislav Peter Tacol preživel svoja otroška leta. Nekdanji Črnjan, sedaj podjetnik-založnik v Ljubljani, je s svojo firmo Debora tudi edini sponzor te enotedenske kolonije, ki je načrtovana kot tradicionalna. »Kolonijo posvečam svojemu očetu, ki je bil prav tako slikar in je v Črni organiziral prva slikarska srečanja in razstave«, je med drugim povedal g. Tacol. O namenu kolonije pa je dejal, da želijo z likovnimi deli, ki jih bodo udeleženci pustili organizatorju, odpreti stalno galerijo, za kar pa že iščejo prostore v središču Črne. Dela tokratne kolonije bodo na ogled in naprodaj v galeriji hotela Krnes še ves mesec avgust. Sama razstava pa sovpada s prireditvami tradicionalnega turističnega tedna, ki te dni poteka v Črni.

Samo Šave

VOVBRSKI GRAD – »HEXENJAGD«

Lovite grešne kozle!

Lovite x! Za x vstavi ali čarovnice, črnice, komuniste, ženske ali žide, nekdo se že najde!

Ko stojiš na dvorišču na Vovbrškem gradu in čakaš na začetek predstave »Hexenjagd/Lov na čarovnice«, Arturja Millerja po tiho prihajajo osebe, ki spominjajo na pripadnike Ku Klux Klana, in za trenutek si misliš, da si tokrat ti tista variabla x, katero bodo ulovili in obsodili na grmado.

Danes zvečer kličejo na lov na čarovnice in že začetne besede pastroja Parrisa povedo, da tisti, ki ni za nas, je proti nam. Zato Parris opozarja občinstvo, da še obstaja možnost, da se družijo z njim.

Čarovnija je crimen exep-tum / zločin posebne vrste in zato bodo z vsemi mogočimi sredstvi in v imenu cerkve našli osebo, ki ima veze s hudičem.

Deklice so se družile s hudičem, klicale mrtve duše, ker so ponoči plesale v gozdu. Seveda so se v mestu Salem zaradi tega dogajale čudne stvari. Treba je najti tisto, ki je čarovnica, tisto, ki je kriva vsega zla, skratka grešnega kozla.

Mlada Abigale Williams se krvavo mašuje nad Johnom Procterjem, ker se zaradi nje noče ločiti od svoje žene. Zato okoli sebe zbere še nekaj deklic, ki v narejenih histerič-

Pojoča Tituba

»Hudič je med nami«

»Srednje poti ni«

nih napadih nepriljubljene sosedice obsodijo na smrt. Kar nankrat so ugledne osebe iz mesta v zvezi s hudičem.

Tisti, ki so nedolžni in to tudi trdijo, so najbolj sumljivi. Predstavniki cerkve pa verujejo v boga in v histerične deklice. Zdaj, ko so se že zagnali proti nedolžnim, zaradi ugleda cerkve ni poti nazaj, čeprav slutijo,

da so osebe krivično obsodili na smrt.

Raznolikost želijo poenotiti s silo, vse, kar je »drugačno« je treba iztrebiti. Da imaš čim več pripadnikov in pomagačev, je najbolj primerno, da se poslužiš stereotipov.

In zopet smo pri variabli x. Stereotipi, poenotenje, iztrebljanje »drugačnega« – vse to

najdeš pri sežiganju čarovnic, v petdestih letih v Ameriki (McCarthy-Ausschuß), v drugi svetovni vojni nasploh; neskončno veliko primerov je.

In vedno znova veljajo besede Arthurja Millerja:

»Družbe, ki niso trdne / in vzroka za svojo šibkost ne poznajo, / podležejo preganjanju.«

Hajko na čarovnice na Vovbrškem gradu počenja zelo slikovito na vrtljivem odru, prekrasno stopnjuje njegovo vrtenje in hkrati dramaturgijo, vendarle samo do odmora. Po odmoru igra zgubi dinamiko, igralci sicer prepričljivo igrajo vloge, vendar zaman. Naporno je slediti dolgim dialogom, prav škoda, a res že težko čakaš na konec. Odlična igra, zelo posrečeni kostumi (Andrea Hölzl in Andrea Konrad), izredno lepa scena (Stefan Pfeistlinger), vse to se izgubi v dolgovoznem drugem delu. Žal režiser Alexander Kubelka zelo pestre in zanimive igre v prvem delu ni speljal do konca.

Žal procesi proti čarovnicam niso le preteklost. Vedno se najde kak grešni kozel, za katerim lahko vsak skrije svoje šibkosti in ob katerem se lahko znebi svojih agresij. Kriv je vedno tisti, ki je »drugačen«, ki ne teče v korak z večino. Prilepimo mu na jopič nekaj stereotipov in laži in hajka se lahko začne.

Katja Weiss

Nadaljnje predstave:

10. 8., 13. 8., 15.–18. 8., 22.–25. 8., 29.–31. 8., 1. 9. 96
predstave se začnejo ob 20.20 uri

BKK2/Al/OGENJ V ALPAH

Solidarnost na Kaiserburgu

Višina: 2030 metrov nad morjem, vreme: dež in mrzel veter; organizacija: nekoliko kaotična, vzdušje: enkratno.

Te okoliščine so dobrodelni koncert za amnestijo internacional v Bad Kleinkirchheimu oblikovale v doživetje posebne vrste.

Kje bo maša? Pri zgornji postaji žičnice na Kaiserburgu

– ne, v vaški cerkvi ali vendarle na prostem?

Naslednje vprašanje: kje bo koncert zbora »Rož«? Ker dežuje, v gostilni Kaiserburg ne, v koncertni dvorani kajpada, reklo se je, da bo na Kaiserburgu, na prostem torej.

Vzdušje, na začetku še nekoliko nervozno in nestrpno, se je v teku večera spremenilo v

solidarno zmrzovanje in sproščenost.

Majhno število ljudi se je zbralo pri ekumenski maši v gostilni Kaiserburg, ki sta jo oblikovala evangeličanski in katoliški župnik Bad Kleinkirchheima. Vendarle se je ob začetku koncerta »Pesmi zatiranih narodov« (zadnjem nastopu zbora »Rož« s tem programom) kljub neprijetnim okoliščinam (preberi na začetku) zbrala množica ljudi, tako da je govornik društva BKK2 Franz Biller olajšan rekel: »Veseli me, da se je vendarle zbralo več poslušalcev kot je članov zbora.« Nas v občinstvu ni zeblo, kajti kuhanega vina in odej ni zmanjkalo, pevcem zbora pa je šlo precej slabše. Iz temperaturnih razlogov so program nekoliko skrajšali.

Kljub vsemu pa je bilo vzdušje enkratno in mraz in veter sta povzročila prav to, da smo se ljudje pod odejami stisnili še tesneje.

Približno opolnoči so prižgali še ogenj, ki je gorel za izboljšanje vaše skupnosti ter proti izključevanju.

»Pesmi zatiranih in razžaljenih narodov je treba slišati« je rekel Franz Biller, ne glede na vreme in temperature, kajti kršenje človekovih pravic je trajno, ne ustavi se niti ob mrazu in vetru.

Katja Weiss

Slovo od Matilde Boltžar

Pretekli teden se je množica žalnih gostov na kapelskem pokopališču poslovila od Matilde Boltžar z Obirskega. Umrila je v visoki starosti 95 let. Pokojna je bila poznana kot zavedna Slovenka, v času hitlerije pa kot članica odpor-niškega gibanja.

V tistem času je s hčerko Marijo živela na Jerinovem posestvu, ki je bilo last rebrške tovarne celuloze, mož Jože pa je bil gozdni delavec. Po prvem valu izselitve koroških Slovencev in porajajočem partizanskem odporu sta se leta 1943 vanj vključili tudi Matilda in hčerka Marija. Zbirali sta potrebni sanitetni material in vzdrževali zvezo med partizani in naprednim delavstvom v celulozarni, obenem pa je bila Jerinova domačija toplo zavetje številnim partizanom.

Na Jožefovo leta 1944 so po izdaji prišli Nemci, ustrelili psa, odvezali kravo in zaklali prašiča, Matildi in Mariji pa ukazali, naj se pripravita, ker bosta odpeljani v taborišče. Matilda jim je ponudila za veliko

noč pripravljeno šunko in medtem ko so pridno segali po njej, sta z Marijo pobegnili. Vzeli so ju gozdovi Lindenhofa, nemški strelci pa ju niso več dosegli. Že naslednji dan se je pridružila partizanskemu bataljonu, kjer je delala v kuhinji. V vrstah borcev je ostala do konca vojne.

Za zasluge v protifašističnem boju je pokojna Matilda prejela več priznanj, med drugim tudi Medalljo za zasluge za osvoboditev Avstrije, s katero jo je odlikoval zvezni predsednik. Ves povojni čas je bila ponosna članica Zveze koroških partizanov, udeleževala pa se tudi srečanj Zveze slovenskih žena.

Pokojna Matilda je po vojni živela največ sama. Mož je dolga leta delal na Dunaju, hčerka Marija pa je odšla za delom v daljno Belgijo. Kljub temu pa je bila vedrega duha in rada je sprejemala obiske. V zadnjih letih so ji bili v veliko pomoč sorodniki in dobri sosedje, najbolj pa gospa Breznikova, ki jo je negovala.

Ob zadnjem slovesu se je Matildi za njeno delovanje ob odprtem grobu zahvalil podpredsednik Zveze koroških partizanov Peter Kuhar in se od nje poslovil tudi v imenu Zveze slovenskih žena, pogrebne svečanosti pa je opravil kapelski župnik Poldej Cunder.

Naj se Boltžarjeva mama spočije od trdega življenja in dela, naj ji bo domača zemlja lahka! Ohranili jo bomo v naših srcih.

Odej za publiko na Kaiserburgu ni zmanjkalo

PRIREDITVE

SOBOTA, 17. 8.

- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
20.00 »Evropski parlament«, pogovor z Bojanom Šturmom-Šnablom, svetovalcem frakcije SPÖ v Evropskem parlamentu
BEKŠTANJ, na Starem gradu
20.00 Večer s »Kozaki z Volge«

NEDELJA, 18. 8.

- SLOVENJI PLAJBERK, v farni cerkvi
10.00 Slovenski MoPZ »Domači zvon« iz Stuttgarta poje pri maši; po maši sledi kratek koncert narodnih pesmi
OBIRSKO, pri Jerebu – Alpski klub Obir
14.00 Tekma koscev; kult. program vokalni kvartet »Jutro« iz Slovenije; ob slabem vremenu tekma preložena na nedeljo, 25. 8.!

TOREK, 20. 8.

- CELOVEC, BV-Galerie, Feldkirchner Str. 31 – Avstr. slov. družba
19.00 Odprtje razstave del Jožeta Tisnikarja; odprl jo bo župan L. Guggenberger; umetnik bo navzoč! Galerija je odprta od pon. do petka od 15. ure dalje.

ČETRTEK, 22. 8.

- RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
20.00 »Evropski parlament«, pogovor z Bojanom Šturmom-Šnablom, svetovalcem frakcije SPÖ v Evropskem parlamentu

PETEK, 23. 8.

- ŠENTJANŽ, k & k center
20.00 »Evropski parlament«, pogovor z Bojanom Šturmom-Šnablom, svetovalcem socialdemokratske frakcije v Evropskem parlamentu

SOBOTA, 24. 8.

- TINJE, v Domu
20.00 »Evropski parlament«, pogovor z Bojanom Šturmom-Šnablom, svetovalcem frakcije SPÖ v EP

PETEK, 30. 8.

- PLIBERK, v šotoru SPD »Edinost« na jormaku
11.00 4. mednarodno srečanje upokojencev s plesom, humorjem, srečolovom. Igra trio »Nasmeh«.

SOBOTA, 31. 8.

- PLIBERK, v šotoru SPD »Edinost« na jormaku
12.00 Koncert godbe na pihala Liboje
15.00 Ples in prosta zabava ob glasbi »Podjunske muzikan-tov«. Vmes slovenska oddaja v živo »Voščila«

NEDELJA, 1. 9.

- PLIBERK, v šotoru SPD »Edinost« na jormaku
11.00 Prosta zabava in ples, nastopa »Duo Evergreen«
16.00 Ples in zabava. Igra ansambel »Fantje treh dolin«

PETEK, 6. 9.

- LOČILO, nad Posojilnico – SPD »Dobrač«
19.30 Franček Rudolf: »Kužek laja mijau mijau«; premiera. Igra mladinska gledališka skupina SPD »Dobrač«

SOBOTA, 7. 9.

- LOČILO, nad Posojilnico – SPD »Dobrač«
19.30 F. Rudolf: »Kužek laja mijau mijau« ponovitev

RAZSTAVI

ŠENTJANŽ, K & K center »Ko bo cvetel lan«
Razstava o lanu in ovci

SEMISLAVČE, Galerija Rožek – rendez-vous v avgustu
Vsak teden od srede do nedelje od 15. do 19. ure.

KRAJEVNA SLOVENSKA PROSVETNA DRUŠTVA

Predavanja in diskusije

»Evropski parlament«

z Bojanom Šturmom-Šnablom, sodelavcem avstrijske socialdemokratske frakcije v Evropskem parlamentu

sobota, 17. 8. '96, ob 20. uri

v kulturnem domu v Šentprimozu

torek, 20. 8. '96, ob 20. uri

v Uničevi kulturni štavi pri Bistrici na Zilji

sreda, 21. 8. '96, ob 20. uri • v društveni sobi v Železni Kapli

četrtek, 22. 8. '96, ob 20. uri • v kulturnem domu na Radišah

petek, 23. 8. '96, ob 20. uri • v k & k v Šentjanžu

sobota, 24. 8. '96, ob 20. uri • v Katoliškem domu prosvete Sodalitas

TEDEN V PLANINAH

od 18. do 23. avgusta

Katoliška mladina ponuja tudi letos za vse tiste, ki želijo zbežati pred nemirom vsakdanjega življenja v tišino kraljestva gora možnost »življenjskih vaj«. Odkrili bomo srce Julijskih alp in se povzpeli na Triglav, Razor, Kanjavec, Pihavec ... Udeleženci potrebujejo dobro kondicijo ter nekaj gorskih izkušenj.

Vodijo Peter in Stanko Olip ter Hanzej Sticker.

Stroški pribl. 1000 šil.

Podrobnejše informacije ob prijavah, ki jih sprejema Hanzej Sticker, tel. 04253/597, ali pa Stanko Olip, tel. 04254/20 02.

NEMŠČINA / SLOVENŠČINA

iščemo dvojezično tajnico/prevajalko z odličnim znanjem obeh jezikov za odgovorno delo v Ljubljani, za jesen 1996. Potrebno je poznavanje dela z osebnim računalništvom. Informacije na številko 00386 61 213 - 436 (ponedeljek – petek, od 8. do 16. ure).

Avstrijsko veleposlaništvo Ljubljana

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA

prireja dvodnevni izlet v

terme ZREČE

od 10. do 11. septembra 1996

Cena 870 šil. Prijavite se na Zvezo slovenskih žena tel. 0463/51 43 00/14 ali 40 do 2. septembra 1996.

DVOJEZIČNO JE BOLJE – TROJEZIČNO ŠE BOLJE

Za vse, ki želijo poživiti svoje znanje angleščine, organizira Politično upravna akademija (PUAK) tečaj konverzacije v angleščini.

Prvo srečanje: petek, 5. okt. '96 ob 18. uri, univerza Celovec

tečaj vodi: dr. Ute Clemens-Hietsch

stroški: 700 šil. na semester

čas: skupno 7 terminov po tri ure

(datume bomo določili na prvem pogovoru)

Informacije in prijave: PUAK, Milka Hudobnik, 10. Oktoberstr. 25/III, 9020 Celovec, telefon: 0463/54 0 79-22.

ODDAM

dvosobno stanovanje z balkonom in vrtom ter

105 m² veliko stanovanje s 140 m² veliko delavnico v Grosupljem pri Ljubljani.

Povpraševanja pošljite na naslov:

Maria Jordan
Gabelsberger Str. 42
9020 Celovec

ali pa na

SGZ
Slovenska gospodarska zveza,
Paulitschgasse 9
9020 Celovec

Zdravnik splošne prakse

dr. Štefan Jelen

v Železni Kapli sporoča,
da bo ordinacija
od 16. avg. do 1. sept.
zaprta zaradi dopusta.

NOVIGRAD / ISTRA

apartma za 4 osebe
560 ATS

apartma za 6 oseb
630 ATS

tel.: 00386/66/26 12 81

Praznujejo

Rozka Polesnik iz Vogrč – 51. rojstni dan; Rok Bučovnik in Rajmi Hudl iz Goselne vasi – rojstni dan; Marija Pečnik iz Grabalje vasi – rojstni dan; Rok Drug iz Žvabeke – 70. rojstni dan; Fani in Marko Marko – 30. obletnico poroke; Lenčka Enzi iz Črgovič – 50. rojstni dan; Ignac Krištof iz Velike vasi – osebni praznik; Marija Kogelnik – Rečnikova mati iz Štebna – 85. rojstni dan; Evi

Kummer s Suhe pri Železni Kapli – 30. rojstni dan; Marija Hirm iz Gornje vasi – rojstni dan; Ernst Wölbl iz Globasnice – rojstni dan; Marija Kaiser iz Večne vasi – rojstni dan; Helena Vavče iz Strpne vasi – rojstni dan; Milka Mohar iz Celovca – jubilejno obletnico; Susana Sturm iz Mokrij – rojstni dan; dr. Gustav Brumnik iz Železne Kaple – rojstni dan.

SLAVLJENCEM ČESTITA TUDI SLOVENSKI VESTNIK

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 15. 8.

- 6.08 Dobro jutro, Koroška – Guten Morgen, Kärnten! Duhovna misel (mag. Stanko Olip).
18.00 Praznična.

Petek, 16. 8.

- 18.00 Kulturna obzorja.

Sobota, 17. 8.

- 18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 18. 8.

- 6.08 Dobro jutro, Koroška – Guten Morgen, Kärnten! Duhovna misel (mag. Stanko Olip).
18.00 6 x 6 – Domače uspešnice.

Ponedeljek, 19. 8.

- 18.10 Kratek stik: Z Marijo v leto 2000 – romanje treh dežel.

Torek, 20. 8.

- 18.10 Partnerski magazin.

Sreda, 21. 8.

- 18.10 Domača glasbena mavrica.
21.04 Glasbena oddaja.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 18. 8.

- 13.30 ORF 2

PONOVI TVI

PONEDELJEK, 19. 8.

- 16.55 TV SLO 1
1.40 ORF 2

Z naslednjimi prispevki:

- »Z Marijo v leto 2000«: Romanje vernikov treh dežel v Žabnicah ob vznožju sv. Višarj.
- Molitev in družabnost: Šentlenarško žegnanje visoko nad Železno Kaplo.
- Cilj so olimpijske igre: Magdalena Kulnik, 19-letna tekačica na dolge proge, žanje prve uspehe.
- Strešna opeka izpod Jepe: V Ločah jo proizvajajo za lastno uporabo.
- Slovensko pesem bodo ponesli preko velike Luže – MePZ Gallus odpotoval v ZDA in Kanado.
- Video clip: ansambel Zmeda »Delam kot zamurc«.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Glavna urednica Sonja Wakounig;
uredniki Jože Rovšek, Franc Wakounig,
Mirko Študelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

SLOVENSKI PLANINCI NA NORDKAPPU (1)

Na poti do najsevernejše točke Evrope

Po izletih na Škotsko, Sardinijo, v Grčijo in druge evropske države, so se slovenski planinci iz Koroške in Slovenije za letošnjo glavno potovanje odločili za posebno zahtevno »ekspedicijo«. Izbrali so »magičen« cilj z geografsko označbo 71° 10' 21" N (serverne širine) – t.i. Nordkapp, 307 metrov visoko majestetsko skalno planoto na majhnem otočku v Severnem morju, ki velja za najsevernejšo točko evropske celine na severu Norveške. Nordkapp je že skozi stoletja cilj številnih pustolovcev, v zadnjih letih pa tisočev turistov iz vseh delov Evrope in tudi ostalega sveta.

Izredno zanimivo enajstdnevno potovanje po štirih skandinavskih državah so skupaj s potovalno agencijo Happy holidays iz Žalca organizirali planinci društva Avto Celje v sodelovanju s Slovenskim planinskim društvom v Celovcu, na poti skozi Švedsko, Norveško, Finsko in Dansko pa so udeleženci potovanja z avtobusom prevozili 5700 kilometrov, nekaj sto kilometrov poti so opravili z ladjo oz. trajekti, dobrih 2500 kilometrov pa so leteli z letalom od brniškega letališča v Kopenhagen in nazaj. Potovanje je bilo polno zanimivih, da, enkratnih vtisov, k uspehu pa je svoje doprinesel vsak posamezni član 50-članske »posadke«. V le nekaj dneh se je izoblikovalo nadvse prijateljsko vzdušje, ki odlikuje planince nasploh, še posebej pa še slovenske. Za »brezhiben tehnični potek« ekspedicije na najsevernejšo točko Evrope pa so poskrbeli vodič z leške turistične agencije in šoferja, oba domačina iz Norveške. V začetku julija se je na letališču Ljubljana-Brnik zbrala pi-

sana družba slovenskih planincev iz celjske regije v Sloveniji ter iz vseh krajev dvojezične Koroške in se podala na več tisoč kilometrov dolgo, naporno, toda izredno zanimivo pot s ciljem daleč na severu Evrope. Po opravljenih mejnih formalnostih in zadnjih nakupih v duty free shopu – nekateri so se še

hitro založili z alkoholnimi pijačami, kajti v Skandinaviji naj bi bile vsaj še enkrat tako drage kot pri nas –, se je okrog devete ure zjutraj dvignil airbus 302 slovenskega letalske prevoznika Adria Airways z destinacijo København. Po mirnem poletu preko Gradca, Dunaja, Prage in nad nekdanjo Vzhodno Nemčijo z Berlinom so potniki po pičlih dveh urah letenja imeli pod nogami spet trdna tla; – airbus se je spustil na pristajalno stezo kobenhavnskega letališča.

Prestolnica Danske je svoje goste pričakala z vsemi svojimi lepotami, vključno sončnim vremenom. Bilo je, kot da bi se poletje z njimi preselilo iz »domače« Srednje Evrope v Skandinavijo. Pred letališčno stavbo je udeležence potovanja že čakal 50-sedežni norveški avtobus, ki je bil v naslednjih desetih dneh tudi glavno »bivališče« dobro razporejenih planincev in planink.

Potovanje se je začelo.

Toda ne takoj z nekaj sto kilometrov dolgo vožnjo, temveč

z ogledom mesta na otoku Sjaelland, ki nudi turistom nešteto znamenitosti. Pot je vodila najprej na čudovit glavni trg mesta, nato k parlamentu in k palači Amalienborg, rezidenci danske kraljeve družine, ter last but not lest k morski deklici, najbolj znanemu motivu danske prestolnice. Približno meter visok kip dejansko šteje med najbolj obiskane točke danske prestolnice, saj se proti njemu dan za dnem vali nepregledna kolo-

na turističnih avtobusov. Ne nazadnje hoče imeti vsak vsaj spominsko sliko z morsko deklico.

Ker je bil cilj prvega dneva mesto Jönköping na Švedskem, se je bilo treba sredi popoldneva le posloviti od Københavna, ki pa se je na najlepši način priporočal za noven obisk ob vrnitvi v desetih dneh. Začela se je skoraj 6000 kilometrov dolga pot po Skandinaviji. Mejo med obema

Med Dansko in Norveško vozijo številne ladje in trajekti

Skupina slovenskih planincev in planink iz Koroške in Slovenije v danski prestolnici København

državama, ki sta po pristopu Švedske leta 1995 obe članici Evropske unije, smo pestopili na trajektu med mestoma Helsingör (Danska) in Helsingborg (Švedska). Po manjših zapletih – nekateri člani skupine niso našli pravega izhoda na trajektu in se namesto v avtobusu znašli v carinski stavbi, se je nadaljevala vožnja do Jönköppinga, idiličnega kraja ob jezeru Vättern, drugega največjega jezera na Švedskem, ki je – samo za primerjavo – trikrat večji od Bodenskega.

Po prenočevanju v dejansko luksuznem hotelu se je pot nadaljevala po južni Švedski do znamenitega zgodovinskega mesteca Gävle. O tem pa več prihodnjič! **Ivan Lukan**

Draukraft. Podjetje Združenja. Energija za naše življenje.

Draukraft

Okolje – Draukraft

Veliki kviz o okolju v paviljonu Draukraft na celovškem sejmu – Helmut Pechlaner in Elisabeth Vitouch na temo okolje

»Da, botaniki so navdušeni nad skoraj 300 različnimi vrstami rastlin. Ornitologi so ponosni, da so zasledili 106 ptičjih vrst. Z vsem srcem pa sem naklonjen posebno evropski vidri, ki od nedavnega spet domuje ob Dravi, saj so njeni sledovi tu in tam vidni.«

To je povedal vodja živalskega vrta Schönnbrunn, di-

rektor dr. Helmut Pechlaner o loki okoli Črnega gradu (Neudensteiner Au). To področje, ki je postalo zaščiteno, je dober primer, kako lahko v harmoniji z naravo pridobivamo električno energijo.

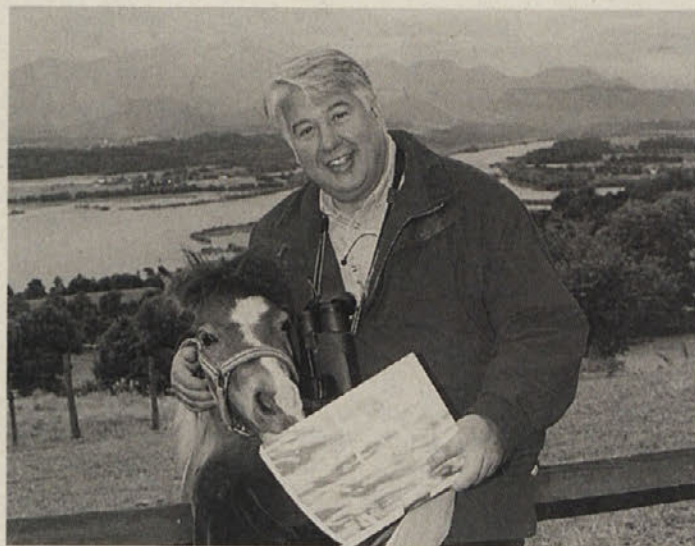
V paviljonu Draukraft (po leg sejemskega studia ORF) je prav zato letos osrednja tema okolje.

Elisabeth Vitouch (Am dam des, Autofahrer unterwegs) vabi večkrat na dan k velikemu kvizu Draukraft in k multi-

medijski predstavitvi okolja, ki je polna presenečenj in ki vas bo očarala.

Sodeluj in zmagaj, se glasi geslo: takojšnji dobitki in mnogo atraktivnih glavnih dobitkov, kot so kolesa, vožnje z balonom in letovanja, čakajo v paviljonu Draukraft prav na Vas! Ob tem vam je na voljo cela vrsta zanimivih informacij o okolju.

Veslimo se Vašega obiska!

Strokovnjak za živali direktor dr. Helmut Pechlaner na obisku v zaščitnem področju Črnega gradu: ukrepi za zaščito okolja podjetja Draukraft so lahko vsem za vzor ...

NOGOMET – REGIONALNA LIGA

SAK uspešno začel prvenstvo

SAK: Wastian, Hrštic, Kriwitz (41. Zankl), A. Sadjak, M. Sadjak, Grujić, Šmid, Škerjanec, Ziehaus, Lippusch (75. Hober), Omerović

izključen M. Sadjak (84. minuta); rumeni kartoni: Kriwitz, Hrštic, Ziehaus in Eberhard.

Gola za SAK: Lippusch (16), M. Sadjak (27).

Lepo vreme in številčno močna kulisa navijačev na obeh straneh moštveh ter zanimiv okvirni program na začetku prvenstva v regionalni ligi v mestnem stadionu v Celovcu!

Že dve leti je, odkar sta se obe moštvi pomerili v nogometu na prvenstveni tekmi. Tedaj je SAK premagal Austrio visoko in gladko s 5:0. Da tokrat ne bo tako, je bilo povsem jasno. Pričakovanja so se uresničila. Tekma je bila nervozna, včasih trda, nedisciplinirana in nešportna. Zmaga SAK z 2:1 (2:1) je bila pičla, vendar zaslužena.

V 16. minuti je Hermann Lippusch po napaki obrambe poslal žogo v nasprotnikovo mrežo. 1:0 za SAK! Vendar veselje ni trajalo dolgo. Že minu-

Moštvo SAK pod 19 je igralo dober nogomet

to navrh je po strelu iz kota Austrianec Rumpold z glavo izenačil. Deset minut kasneje pa je M. Sadjak po hudi napaki celotne obrambe Austrie dosegel odločilni gol za SAK. Tekma je postajala bolj trda in za

gledalce nekoliko nezanimiva, saj je manjkalo lepih in organiziranih akcij. V 37. minuti je sodnik Smolle izključil igralca Austrie Pajantschitscha zaradi prekrška nad Ziehausom. Moštvo trenerja Kirisitsa se je v drugem polčasu potegnilo v defenzivno igro in tako srečno ohranilo zmago. Sodnik je v 84. minuti izključil še M. Sadjaka zaradi nešportnega vedenja do stranskega sodnika; skupno pa je podelil kar 8 rumenih kartonov, vsakemu moštvu po štiri!

Nepričakovano pa je Pliberk premagal v gosteh favorizirani beljaški VSV z 1:0. Zmagala pa sta tudi ostala favorita Voitsberg in Wels.

SAK je na lestvici na 6. mestu s tremi točkami. V predtekmi pa je SAK II po dobri igri nesrečno podlegel s 6:4.

M. Š.

V nedeljo, 18. avgusta, bo imel SAK v gosteh izredno močno ekipo iz Welsa, ki šteje med resne favorite za naslov prvaka v regionalni ligi.

Obeta se napeta tekma na domačih tleh; gledalci in navijači pa so vabljeni na stadion, da aktivno podprejo svojo moštvo v tej težki in pomembni tekmi!

Prvenstvena tekma

nedelja, 18. 8., ob 18. uri

SAK - Wels

PREDTEKMA:

SAK II - Austria Celovec II

ob 15.45 uri

na celovškem stadionu

ATLANTA – PARAOLIMPIJSKE IGRE

3.500 športnikov iz 122 držav

Olimpijske igre v Atlanti so se končale, vendar bo to mesto še nekaj časa gostilo športnike iz vsega sveta. Od 15. do 26. avgusta bodo namreč v Atlanti potekale paraolimpijske igre športnikov invalidov. Prve tovrstne igre so bile leta 1960 v Rimu, na njih pa je nastopilo 300 tekmovalcev in tekmovalk iz 10 držav. Udeležba je rastla iz leta v leto, tako da bo zdaj v Atlanti tek-

movalo približno 3.500 športnikov iz 122 držav. Doslej so bili na teh igrah zelo uspešni tudi slovenski in avstrijski invalidi.

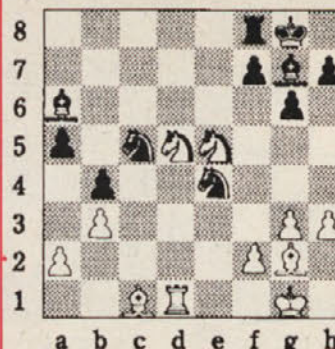
Športne discipline so: atletika, balinanje, kolesarjenje, tenis, namizni tenis, lokostrelstvo, jahanje, jadrnanje, dviganje uteži, nogomet, sabljanje, ragbi, plavanje, sedeča in stoječa odbojka, golbal, judo in košarka na vozičkih.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 41

Zibicker - Kondrakov / SZ 1966

Le redko se na šahovnici pojavijo pozicije, v katerih so kar vsi štirje skakci na pomembnih središčnih poljih. Njihovi skoki v beli ali črni tabor so zato

za nasprotnika nepredvidljivi. V sila izenačeni poziciji je na potezi beli, ki s svojimi »lipicanci« nenaadoma ogrozi črnega kralja in partija je dobljena!

Reštev šte. 40

Tudi stari šahovski mojstri so bili v kombinacijah nepredvidljivi. Lep primer napada na črnega kralja se je pričel s potezo 1.Tg7+!! Kg7: 2.Sh5+! Za napad beli žrtvuje še skakača. 2...Th5: Na 2...Kg8 sledi 3.Dc7. V partiji je še sledilo: 3.Dc7+ Kf6 4.dd6+ in beli zmagal! Na 4...Kg7 5.de7+; na 4...Le6 5.Df8+ in beli zmagal.

CELOVEC – KOLESARJENJE

Peter Wrolich tretji!

Zmaga amaterskih kolesarskih ekip na že tradicionalnem kolesarjenju okrog Novega trga v Celovcu! Znani profesionalci kot so Mauro Gianetti, Tony Rominger in Peter Luttenberger (5. na Tour de France) so bili tokrat brez možnosti. Dirka je bila zelo hitra in napeta, kolesarski kriterij pa si je ogledalo nad 10.000 ljudi. Na sporedu je bilo 60 rund, povprečna hitrost pa je znašala 45 km/h, hitrost najhitrejšega kroga pa je bila kar 48,8 km/h, pri sprintu pa so kolesarji dosegli hitrost nad 60 km/h. Zmagal je Arno Kaspert (Štajerska pred Milanom Erženom (Slovenija).

Peter »Paco« Wrolich, član ekipe »Austria 2000 Tel«, ki se je pravkar vrnil iz Atlante, je bil od vsega začetka v sprednji skupini in bil pri ocenah (skup-

Levo: zadovoljni Peter Wrolich z zmagovalcem Kaspertom in drugim Erženom

no 9) šestkrat drugi in trikrat tretji. V skupnem seštevku je to pomenilo odlično 3. mesto. Vsekakor izvrsten uspeh simpatičnega športnika iz Loča domačih tleh.

Wrolich za SV: »Dosledno sem šel na točkovanje. To mi je tudi uspelo. Tekma je bila zelo hitra in konkurenca močna«.

Rezultat:

1. Arno Kaspert (Štajerska) 52 točk, 2. Milan Eržen (Slovenija) 46 točk, 3. Peter Wrolich 40 točk, 11. Mauro Gianetti 3 točke, 18. Tony Rominger 1 točka.

V krožni dirki po Zgornji Avstriji preteklo nedeljo pa je bil Peter Wrolich spet odličen. V peti etapi se je uvrstil na tretje mesto, skupni zmagovalac pa je bil mladi Slovenec Valjavec.

M.Š.